

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **27 Şubat 2026**
Sayı: **17455**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

41778

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı her ne kadar Türkiye tarafından yıllar önce imzalanmışsa bile, bu şartın Türkiye tarafından imzalanmayan maddeleri ile uygulamada fiili olarak kadük kalmıştır. Türkiye, şartı onaylayan her ülkenin bu maddede belirtilen paragraflardan en az 10 tanesi zorunlu olmak üzere toplam 20 paragraf/fıkra ile bağlı olmayı zorunlu kılan 12. Maddeye göre aşağıdaki madde ve paragrafları kabul etmiştir. Kabul edilen bu maddeler/fıkralar şunlardır:

- 2. madde,
- 3. maddenin 1. ve 2. paragrafları,
- 4. maddenin 1., 2., 3., 4. ve 5. paragrafları,
- 5. madde,
- 6. maddenin 2. paragrafı,
- 7. maddenin 1. ve 2. paragrafı,
- 8. maddenin 1. ve 2. paragrafı,
- 9. maddenin 1., 2., 3., 5., ve 8. paragrafları,
- 10. maddenin 1. paragrafı,

Türkiye, Şartın bazı maddelerine ve paragraflarına çekince koymuştur. Bu madde ve paragraflar şunlardır:

4. maddenin 6. Paragrafı: " yerel makamlarla ilgili konularla ilgili planlama ve karar alma süreçlerinde onlara danışılması",
6. maddenin 1. Paragrafı: " yerel yönetimlerin kendi iç idari örgütlenmelerine kendi kararlaştırdıkları yapıya kavuşturmalarıdır".
7. maddenin 3. Paragrafı: " yerel seçilmişlerin görevleriyle bağdaşmayacak işlev ve faaliyetleri kanunla ve temel hukuki ilkelere göre belirlenmelidir",
8. maddenin 3. Paragrafı: " vesayete ancak vesayetle korunmak istenen yararlarla orantılı olması durumunda izin verilecektir",
9. maddenin 4. Paragrafı: yerel yönetimlere kaynak sağlamada hizmet maliyetlerindeki artışın hesaba katılmasıdır,
9. maddenin 7. Paragrafı: "yapılacak mali yardımların yerel yönetimlerin kendi politikalarını uygulamasında temel özgürlükleri ortadan kaldırmaması, hibe ve şartlı hibe yardımlarından vazgeçilmesi,
10. maddenin 2. Paragrafı: yerel yönetimlerin haklarını savunmaları için yabancı yerel birimlerle işbirliğine gidebilmeleri, ulusal birliklere katılabilmelerini içerir.
11. madde: yerel yönetimlerin kendilerine tanınan yetkileri serbestçe savunabilmeleri ve yerel özerklik ilkesini koruyabilmek için yargı yoluna başvurmalarını öngörür.

Birinci bölümün yukarıya aktarılan madde ve paragrafları dışında Şartın ikinci ve üçüncü bölümleri yani 12. Maddeden 18. Maddeye kadar olan bölümü de imzalanmamıştır. Muhtelif hükümleri, kapsamını ve yürürlük hükümlerini içeren bu maddelerinde imzalanmamış olması bu Şartın uygulanabilirliğini fiili olarak olanaksız duruma getirmiştir.

Dolayısıyla Türkiye bu şartı özde değil sözde imzalamıştır. Ayrıca Anayasa'nın değişik maddeleri bu şartın bazı hükümlerinin uygulanabilirliğine engeldir. Yeni ve demokratik bir Anayasa bu açıdan da gereklidir. Bu şartın bütünlüğü ile uygulanması, yerel yönetimlerin özerkliğinin kapsam, yetki, kaynak ve sorumluluklar açısından yerel yönetim reformu ile yeniden yapılandırılması sadece demokrasimizi yerleştirmek ve güçlendirmek ile kalmayacak aynı zamanda Türkiye'nin temel siyasi meselelerinin başında gelen Kürt meselesinin de çözümü konusunda yol açıcı olacaktır. Yerel yönetimler özerklik şartı aynı zamanda AB'ye uyum, entegrasyon ve tam üyelik sürecinde de önümüze çıkacak bir konudur.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye'deki merkezîyetçi yönetim anlayışının yerelde yarattığı sıkıntılar bilindiği halde neden on yılı aşkın iktidarınız döneminde AB Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na Türkiye tarafından konmuş olan çekincelerin kaldırılması için herhangi girişiminiz olmamıştır?
- 2- AB Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na konan çekincelerin altında nasıl bir mantık yatmaktadır? Siz, söz konusu çekincelerin korunması görüşünüzü sürdürmekte misiniz?
- 3- Yerel yönetimlerin her konuda Ankara'ya tabi olmasının, gerek yerelde gerekse merkezde ciddi bir bürokratik hantallık yarattığı, bunun da uygulama ve icraatları yavaşlattığı görüşünü paylaşıyor musunuz?
- 4- Eğer bu görüşteyseniz, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi için AB Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na konan çekincelerin kaldırılması için kısa vadede harekete geçmeyi düşünüyor musunuz?
- 5- Ankara'nın katı merkezîyetçi yapısının sadece Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde değil, ülkemizin tüm yerel birimlerinde yarattığı sorunlar bilinmektedir. Ademimerkezîyetçi bir yönetim anlayışı konusundaki vizyonunuz nedir?
- 6- Söz konusu şarta konan çekincelerin kaldırılması dışında, yerel yönetimlerde atananların seçilenlere olan üstünlüğünün sonlanması, mülkî amirlik yapısının yeniden düzenlenmesi konusunda herhangi bir çalışmanız olacak mı? Bu konuda herhangi bir hazırlığınız var mı?